

РЕГУЛЯТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Л.Ю. Вдовиченко

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Вдовиченко Л.Ю. Регуляторна діяльність як складова системи управління національним господарством

У статті розглянуто питання щодо змін у відношенні до державного регулювання економіки і його ролі в системі управління національним господарством, вивчено та удосконалено поняття, пов'язані з регуляторною діяльністю органів державного управління національною економікою.

Ключові слова: регуляторна діяльність, управління, регулювання, національне господарство, механізм, інформаційні відносини.

Вдовиченко Л.Ю. Регуляторная деятельность как составляющая системы управления национальным хозяйством

В статье рассмотрены вопросы по изменению отношений к государственному регулированию экономики и его роли в системе управления национальным государством, изучены и усовершенствованы понятия, связанные с регуляторной деятельностью органов государственного управления национальной экономикой.

Ключевые слова: регуляторная деятельность, управление, регулирование, национальное хозяйство, механизм, информационные отношения.

Vdovychenko L.Y. Regulatory activity as a component of national economy management

The questions about the changes in relation to the state regulation of the economy and its role in the management of the national economy, studied and improved concepts related to regulatory activities of government national economy.

Keywords: regulatory activity, management, regulation, national economy, mechanism, information relations.

Постановка проблеми

Вирішальним фактором економічного розвитку суспільства на сучасному етапі є створення такої системи управління національним господарством, яка би за допомогою налагодженого механізму здійснення регуляторної діяльності забезпечила ефективне управління національною економікою. Формування такого механізму сприятиме ефективному застосуванню важелів державного регулювання економічних процесів, підвищить результативність і якість регуляторної діяльності в тій частині, яка стосується підготовки, прийняття та реалізації регуляторних актів.

Як показує вітчизняна практика, однією із причин низької ефективності здійснення регуляторної діяльності є те, що поза увагою більшості досліджень залишаються етапи підготовки та прийняття регуляторних актів, на яких якраз і закладається фундамент їх впливу на економіку з точки зору ефективності і реалізованості цих актів. Внаслідок чого теоретична і методична база, яка би дала можливість досліджувати механізм здійснення регуляторної діяльності в цілому та дозволила б аналізувати інформаційні відносини суб'єктів прийняття регуляторних актів, їх вплив на кінцеві результати регуляторної діяльності держави та управління економікою і національним господарством, розроблена недостатньо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідженню ролі держави в регулюванні окремих сфер та галузей економіки присвячені наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених: З. Варналія, В. Гриньова, Л. Дідківської, Дж.М. Кейнса, Я. Котляревського, Д. Рікардо, А. Сміта, В. Скуляк, І. Ясіновської. Механізмам регулювання та їх економічним аспектам присвячені наукові праці О. Балабенко, Л. Мажарової, Н. Шлафман.

Регуляторна політика держави висвітлювались в працях Л. Білозір, Г. Глущенко, В. Дубішева, О. Кужель, О. Літвінова, І. Колупасової, С. Кулика, Т. Мельник, М. Погрібняка, М. Юдіна, О. Юлдашева.

Не зважаючи на те, що ці дослідження охоплюють коло чинників, що впливають на забезпечення ефективності здійснення регуляторної діяльності, поза увагою науковців залишається проблема формування в Україні механізму, який би забезпечив інформаційну взаємодію суб'єктів регуляторної діяльності.

Мета даної статті – визначення місця регуляторної діяльності в системі управління національним господарством. Для досягнення мети необхідно вирішити такі завдання: 1) розглянути питання щодо змін у відношенні до державного регулювання економіки і його ролі в системі управління національним господарством; 2) вивчити та удосконалити поняття, пов'язані з регуляторною діяльністю органів державного управління національною економікою.

Виклад основного матеріалу

Розглядаючи питання, що пов'язані з регуляторною діяльністю та її роллю в системі управління національним господарством і впливом, який вона здійснює на відтворювальні процеси у суспільстві, важливо розглянути в зв'язку з цим окремі терміни, розуміння сутності яких дозволить більш краще розкрити тему статті.

Так, національне господарство визначають як історично утворену за територіальним принципом систему суспільного відтворення, яка діє в межах національних кордонів [1]. Дана система поширюється на відтворення природних та людських ресурсів і сфер життєдіяльності людини: економічну, політичну, культурну, соціальну тощо. Якщо взяти одну із цих сфер, економічну, то процеси її відтворення відбуваються, як і у решті інших, за рахунок управління усіма процесами, що забезпечують це відтворення, тобто, за рахунок управління національною економікою, яке здійснюється відповідними суб'єктами – органами державного управління. Згідно з теорією управління, однією із функцій такого управління, поруч з іншими, є функція регулювання [2, с. 53]. У нашому випадку це державне регулювання економіки. Інструментом такого регулювання є регуляторні акти – сукупність законодавчих і нормативних актів та інших регламентуючих документів.

Процес – від появи самої ідеї про необхідність розробки регуляторного акту до його впровадження і оцінки впливу – називатимемо регуляторним процесом, а діяльність усіх суб'єктів, задіяних у ньому – регуляторною діяльністю. Як відомо, в процесі будь-якої діяльності, як правило, виникають певні інформаційні зв'язки, відповідно встановлюються й інформаційні відносини між учасниками такої діяльності. У подальшому учасників, які взаємодіють між собою в регуляторному процесі вважатимемо суб'єктами регуляторної діяльності, а відносини, що складаються між ними в процесі регуляторної діяльності – інформаційними відносинами у сфері регуляторної діяльності. Для налагодження цих відносин має бути задіяний відповідний механізм, який ми називатимемо механізмом інформаційних відносин у сфері регуляторної діяльності.

Аналізуючи роль держави у відтворювальних процесах на усіх етапах розвитку ринкової економіки, слід відмітити, що на етапах становлення ринкових відносин втручання держави було мінімальним і зводилось до контролю бюджетних надходжень і видатків, за дотриманням правопорядку і забезпеченням національної оборони, за зайнятістю населення тощо [2; 3]. Проте розвиток ринкових відносин і поява нових секторів економіки призвів до монополізації ринком економічних відносин в державі.

З часом прийшло усвідомлення того, що лише ринкова саморегуляція не здатна забезпечити нормальне функціонування ринку і несе в собі загрозу існуванню економічної системи у цілому. Саме тому сьогодні значна роль відводиться регуляторній діяльності держави навіть в тих країнах, які традиційно орієнтуються на вільний ринок і для яких існування ринку є своєрідним проявом демократії і свобод.

Для підтвердження цього здійснимо ретроспективний огляд змін, що відбувались в економічній науці на різних етапах становлення і розвитку ринкових відносин, і розглянемо як мінялося в економічній науці відношення до державного регулювання економіки і його ролі в системі управління господарством.

Так, якщо на ранніх стадіях розвитку ринку і формування ринкових відносин характерних для кінця XVII і середини XVIII ст.ст. втручання держави в економічну діяльність обмежувалась лише торгівлею і промисловістю, то вже в кінці XVIII ст. це втручання вважалось таким, що перешкоджає природньому розвитку ринку і ринкових відносин [4; 5]. Таке становище призвело до появи в економічній науці різних концепцій, які відображали участь держави в регулюванні економіки на різних етапах розвитку національного господарства (рис. 1).

Зокрема, представники школи меркантилізму (XVII ст.), підтримуючи активну державну економічну політику, яка віддзеркалювала інтереси торгового і промислового капіталу, головним чином експортного, основним її завданням бачили залучення в країну як можна більшої кількості золота і срібла, вважаючи, що чим більше грошей, тим багатіша держава.

З розвитком капіталізму (кінець XVIII ст.) значення економічної доктрини меркантилізму було втрачено, на зміну їй прийшли ідеї лібералізму А. Сміта і Д. Рікардо, згідно з якими національна економіка отожднювалась з національним ринком і являла собою систему, яка складається з великої кількості взаємопов'язаних суб'єктів господарювання і здатна до саморегулювання [6; 4]. Розглядаючи ринкову систему з цих позицій А. Сміт вважав, що механізм саморегулювання, побудований на особистому інтересі і прагненні господарюючих суб'єктів до отримання прибутку, забезпечить ефективніше функціонування економіки. Він вважав, що розвиток суспільства визначають економічні закони, що діють аналогічно законам природи, а рівновага в економіці здійснюється стихійно, без втручання держави. Держава ж повинна дотримуватися принципу нейтральності, обмежуючи свою функцію тільки підтримкою порядку та захистом приватної власності і конкуренції [6, с. 429].

А. Сміт, Д. Рікардо вважали, що в класичній моделі ринкової економіки має домінувати приватна власність і вільна конкуренція [5]. Але вже на початку XIX ст. один з їхніх послідовників – Ж. Сей – сформулював свій «закон ринку», згідно з яким пропозиція сама створює попит [7, с. 72]. Проте ця ідея не знайшла підтвердження. Не вдалося її підтримати і прибічникам неокласичного напрямку, які,

відстоюючи традиційні цінності капіталістичної економіки і віддаючи перевагу економічній свободі, приватній ініціативі, приватному підприємництву, невтручання держави в ринкову систему, намагалися довести, що ринок сам забезпечує рівність пропозиції і попиту, повну зайнятість робочої сили, запобігає економічним кризам [3, с. 44].

Наприкінці XIX ст. своєрідний напрям в економічній науці отримав інституціоналізм, який був започаткований американським економістом і соціологом Т. Вебленом. Прихильники цього напрямку економічні проблеми пов'язували з соціальними, політичними, правовими та ін. проблемами. На їхню думку не економічні фактори, а позаекономічні – соціальні інститути (монополія, конкуренція, звичаї тощо) відіграють вирішальну роль у суспільному розвитку і регулюють діяльність людей [5]. На даний час місце інституціоналізму в науці постійно зростає.

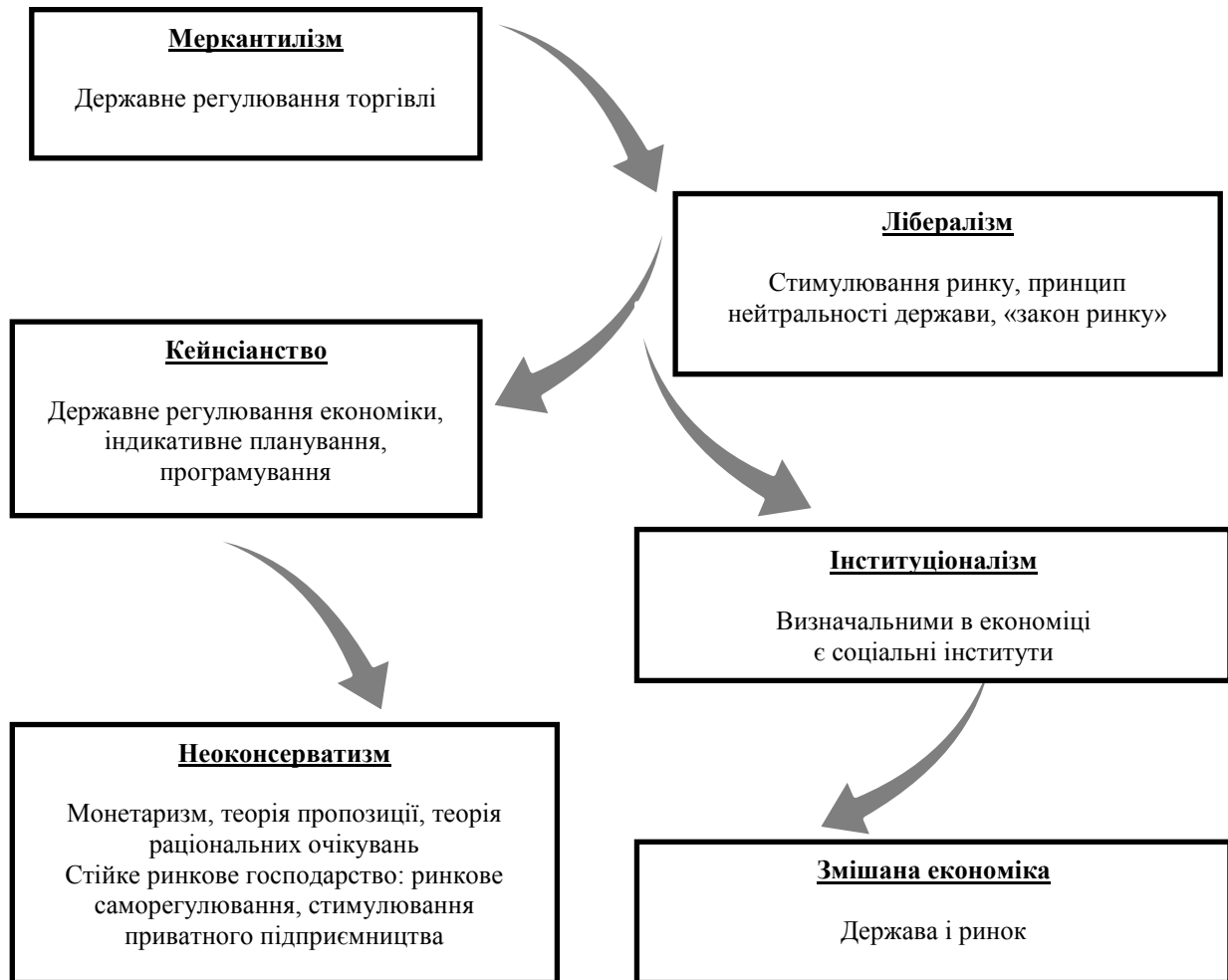

Рис. 1. Концепції участі держави в регулюванні економіки (узагальнено на основі [2; 3; 4; 5;11])

Проте, в період економічної кризи 1929-1933 рр., стало очевидним, що ринковий механізм не здатний забезпечити стійке функціонування економіки в умовах нестабільності.

В 30-х рр. XX ст. революційний переворот в економічній науці викликала теорія Дж. М. Кейнса згідно з якою держава відігравала провідну роль в регулюванні економіки і управлінні національним господарством. Основним положенням цієї теорії було визначення держави як політичного інституту зі своїми органами влади, наділеними певними регуляторними функціями, і які в процесі регуляторної діяльності повинні були враховувати національні інтереси і на їх основі визначати цілі, пріоритети і напрями розвитку економіки [8]. Такий підхід суттєво відрізняв державне регулювання від ринкового механізму і ставив на перше місце застосування принципу цілеспрямованого регулювання економіки.

Дані теоретичні положення знайшли своє втілення на практиці і привели до появи нового варіанту ринкової економіки – соціально орієнтованої. Проте, знову ж таки, як показала практика, і цей варіант економіки не був позбавлений вразливих місць. Таке становище призвело до появи нового, «антикейнсіанського», напрямку в теорії регулювання, який був запропонований неоконсерваторами, і які започаткували свої школи: монетаризму, економічної теорії пропозиції і теорії раціональних очікувань. В основу цих шкіл була покладена необхідність відродження ринкового саморегулювання і стимулювання приватного підприємництва [3, с. 48].

Теоретичні рекомендації неоконсерваторів в середині 70-х рр. XX ст. були використані, зокрема, у таких країнах як США, Великобританія, ФРН та ін., в яких було істотно знижено втручання держави в економіку. Це забезпечило певне, але тимчасове, прискорення економічного зростання, зниження інфляції, зменшення дефіциту державного бюджету та покращення інших показників [9, с. 45].

Світова криза кінця 1970-х – початку 1980-х рр. знову поставила на перше місце питання стосовно вибору між державними і ринковими механізмами регулювання економіки, враховуючи переваги і недоліки в управлінні національним господарством того й іншого. Шлях вирішення даного питання був окреслений відомим економістом XX ст. П. Самуельсоном, який започаткував школу «великого неокласичного синтезу», що дістала назву теорії змішаної економіки [10, с. 201]. Ця теорія поєднала державне регулювання і ринковий механізм і була сконцентрована на вирішенні питань, пов'язаних із задоволенням суспільних потреб. Відповідно до її положень розширення державного втручання або його обмеження залежить від економічної ситуації і стану розвитку економіки. Об'єднання регулюючих сил ринку і держави забезпечує збалансованість сукупного попиту і сукупної пропозиції, дозволяє поєднувати ефективність господарювання, соціальну справедливість і економічне зростання. Воно дозволяє також згладити негативні дії як ринку, так і держави [4].

Слід зазначити, що сучасні західні теорії відносно ролі і місця регуляторної діяльності держави в умовах ринкової економіки знаходяться між двома крайніми концепціями – неокейнсіанською і неокласичною концепціями, а усі інші теорії є певним синтезом цих двох протилежних концепцій.

В цілому можна відмітити, що у кінці XX ст. в економічній науці позначився певний консенсус відносно ролі і місця регуляторної діяльності держави в сучасній ринковій економіці, в управлінні її галузями. Однозначно було прийнято положення щодо необхідності державного втручання в ринкову економіку для забезпечення певних умов її функціонування [3, с. 52].

На сьогодні практично усі країни світу використовують ту або іншу модель змішаної ринкової економіки і різні регуляторні інструменти. Це свідчить про те, що у сучасній економічній теорії практично не ставиться під сумнів доцільність централізованого регулювання економічного життя суспільства. Питання полягає лише у визначенні розділу між раціональним і не ефективним втручанням держави. Очевидно, що державне і ринкове регулювання являє собою єдиний організм, який пристосовується до внутрішніх і зовнішніх обставин відтворення. При цьому важливого значення набуває налагодження балансу у відносинах між державою і ринком, коли державні органи управління за допомогою макро- і мікроекономічних регуляторів створюють умови для довготривалого стійкого розвитку і рівноважного зростання економічної системи.

Але якщо державне регулювання є об'єктивною необхідністю в умовах сучасної ринкової економіки, то в умовах трансформації економіки його роль є набагато вищою, оскільки тут мають місце й інші, не властиві ринку проблеми, рішення яких можливе тільки за допомогою застосування механізмів державного регулювання [3, с. 59]. Це пов'язано, перш за все, з необхідністю структурної перебудови економіки та її окремих галузей, формуванням ринкової інфраструктури, з розвитком інформаційних відносин між державою, громадянами, бізнесом та громадськими організаціями в процесі прийняття регуляторних актів і їх впровадження, з розвитком інформаційного суспільства і запровадженням електронних методів управління в діяльність органів влади, з забезпеченням економічної свободи господарюючим суб'єктам і т.д. Крім того, з боку держави потрібна потужна протидія негативним процесам, характерним для періоду реформування (наприклад, корупції, криміналізації суспільства, тінізації економіки).

Оптимально поєднуючи ринкові і державні регулятори, держава в ринковій економіці забезпечує прогнозований розвиток національного господарства і благополуччя нації в цілому, охорону її інтересів, стабільність і зміцнення економічного ладу усередині країни і на міжнародних ринках. Цим і визначаються мета державного регулювання економіки і роль регуляторної діяльності в управлінні національним господарством. І, нарешті, проведення ринкових реформ і відповідальність за їх реалізацію також лежать на державі на її органах управління.

Таким чином можна зробити висновок стосовно того, що державне регулювання національної економіки, цілеспрямовано впливаючи на соціально-економічні процеси у суспільстві за допомогою регуляторів економічного і правового характеру, забезпечує досягнення цілей та реалізацію пріоритетних напрямів державної соціально-економічної політики. При цьому правові регулятори визначають поведінку суб'єктів господарювання на ринку, а економічні регулятори через ринковий механізм спрямовують їх діяльність і ринку у цілому на досягнення поставлених цілей.

Близьким до терміну «державне регулювання національної економіки» є термін «державне управління національною економікою», проте його поняття є значно ширшим, оскільки охоплює усі функції, що пов'язані з управлінням (планування, аналіз, координацію, організацію, прийняття рішень, аналіз, контроль та ін.) і відображає не тільки регулюючий але й цілеспрямований вплив держави на економіку та національне господарство країни відповідно до визначених цілей її соціально-економічного розвитку [11]. Державне регулювання економіки, як функція державного управління національної економіки, орієнтоване лише на корегування економічних процесів і відносин відповідно до зміни внутрішніх і зовнішніх умов, загальносвітових економічних та політичних процесів і спрямоване на

досягнення поставлених цілей, а за необхідності корегування і самих цілей. Тобто регулювання може бути здійснено на усіх етапах процесу управління і забезпечує його циклічність.

Означене свідчить про існування об'єктивної необхідності державного регулювання і регуляторної діяльності в системі управління національним господарством особливо в період реформування економіки і структурної перебудови національного господарства.

Незважаючи на сказане, масштаби і глибина проникнення державного регулювання економіки має свої межі, які обумовлені співвідношенням інтересів держави і суб'єктів регулювання (юридичних та фізичних осіб, громадських об'єднань та ін.). Наприклад, держава не може необмежено поповнювати свій бюджет за рахунок послаблення суб'єктів господарської діяльності або погіршення соціальних умов громадян. За таких умов межі регулювання звужуються і, навпаки, вони розширюються, коли інтереси суб'єкта і об'єкта регулювання збігаються, як це має місце у випадку регулювання державних закупівель і запровадження електронної системи їх здійснення, що ставить у рівні умови усіх учасників цього процесу, робить його відкритим і прозорим та запобігає проявам корупційних діянь.

По суті, глибина проникнення державного регулювання в соціально-економічні процеси, поєднання ринкових і державних регуляторів, різна комбінація форм і методів регулювання є відмінними рисами державного регулювання в різноманітних моделях сучасної ринкової економіки [3, с. 111]. А саме, державне регулювання економіки є проявом цілеспрямованої діяльності держави в особі відповідних законодавчих, виконавчих і контролюючих органів, які за допомогою різних форм і методів забезпечують досягнення поставленої мети і рішення найважливіших економічних і соціальних завдань відповідного етапу розвитку економіки, регламентують господарські відносини в суспільстві, що спрямовані на реалізацію державної політики [12, с. 6].

Як зазначають окремі дослідники, подібне трактування державного регулювання характеризує його як функцію державного управління, спрямовану на досягнення соціально-економічної стабільності, забезпечення національних конкурентних переваг, адаптацію ринкового механізму до змінних умов господарювання, тобто розглядається у вузькому розумінні [13, с. 47; 4, с. 34], розуміючи при цьому функцію державного управління як специфічний за предметом, змістом і засобом забезпечення цілісний управляючий вплив держави [11, с. 67]. Окрім регуляторної функції до функцій державного управління відносять: планування, прийняття рішень, організацію, мотивацію, контроль [14, с. 19].

У більш широкому розумінні державне регулювання виявляється у встановленні державою загальних правил поведінки (діяльності) учасників суспільних відносин та їх корегування згідно зі зміною умов діяльності [9, с. 46]. Таке визначення характерно для науковців, які проводять дослідження у сфері державного управління і визначають державне регулювання, з одного боку, як сукупність цілеспрямованих форм, методів і напрямів впливу, що застосовуються органами державного управління для упорядкування системи суспільно-економічних відносин з метою стабілізації і пристосування існуючої суспільно-політичної системи до зміни умов [11, с. 148], а з іншого, як економічний метод державного управління, який є системою типових заходів законодавчого і контролюючого характеру, що здійснюються відповідними державними органами та громадськими організаціями з метою стабілізації та пристосування існуючої соціально-економічної системи до постійно змінюваних умов [15, с. 47].

У правовій науці державне регулювання розглядається як комплекс заходів (організаційних, правових, економічних тощо), який здійснюється державою у сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших процесів з метою їх упорядкування, встановлення загальних правил і норм суспільної поведінки, а також запобігання негативним явищам у суспільстві [16, с. 118].

В економічній науці при з'ясуванні сутності державного регулювання існують різні підходи. Так, у «Сучасному економічному словнику» регулювання економіки охарактеризовано як «вплив на економіку з боку органів управління з метою підтримки процесів, які в ній протікають на певному рівні, або попередження, пригнічення несприятливих явищ» [17]. У «Великому економічному словнику» ця категорія розглядається як «цілеспрямовані процеси, що забезпечують підтримку або зміну економічних явищ та їх зв'язків» [18]. А в «Економічній енциклопедії» вживається термін «економічне регулювання господарства», який трактується як «розподіл ресурсів і формування пропорцій, які відповідають суспільним потребам на даному етапі розвитку національної економіки, за допомогою певних механізмів – сукупності інститутів, форм та інструментів» [17].

Узагальнюючи різні підходи, можна погодитись з тим, що під державним регулюванням економіки розуміється загальне впорядкування суспільних відносин в конкретній сфері економіки, що провадиться відповідно до вимог законодавства шляхом прямого впливу на господарську діяльність суб'єктів економічних відносин з метою забезпечення стабільного функціонування та послідовний розвиток тієї чи іншої регульованої сфери економіки і більш широкого та якісного задоволення потреб споживачів продукції – товарів, робіт, послуг [19, с. 107].

Таким чином, державне регулювання економіки, зокрема в тій частині, що характеризує регуляторну діяльність в системі управління національним господарством та інформаційні відносини між суб'єктами регуляторної діяльності, можна розглядати з чотирьох сторін: економічної, правової, інформаційної та організаційної.

Економічна сторона дозволяє охарактеризувати регуляторну діяльність через вплив свого результату, яким є регуляторний акт, на об'єкт державного регулювання – економічну систему з позиції досягнення цілі регулювання і отримання прогнозованого результату впровадження регуляторного акту через покращення економічних та соціальних показників господарської діяльності суб'єктів регулювання (підприємств, організацій тощо) і відображає дієвість регуляторного механізму на економічну систему з боку держави.

З правової сторони регуляторна діяльність характеризується у вигляді сукупності принципів, форм, методів, механізмів реалізації та інструментів регламентованої взаємодії суб'єктів регуляторної діяльності, що забезпечують розробку регуляторних актів і досягнення цілей регулювання, вибір найкращого з альтернативних варіантів і забезпечення його виконання.

Інформаційна сторона відображає засоби та інструменти забезпечення взаємодії суб'єктів регуляторної діяльності в процесах підготовки регуляторних актів, які пов'язані зі збором, аналізом, обміном документованою і не документованою інформацією, забезпеченням доступу до процесу прийняття регуляторного акту шляхом використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій та створених на їх основі відповідних реєстрів та інформаційної системи регуляторної діяльності.

Організаційна сторона регуляторної діяльності сприяє застосуванню регуляторних механізмів і проявляється через систему організації взаємодії суб'єктів такої діяльності і показує, через які форми здійснюється їх взаємодія, яка їх роль в реалізації потенційних можливостей, закладених в інформаційних відносинах у сфері регуляторної діяльності, які їх завдання і функції в регуляторному процесі.

За таких умов важливим моментом регуляторної діяльності є визначення цілі державного регулювання, яка у подальшому конкретизується у цілях розробки регуляторних актів. Практика свідчить про складність даного процесу, який пов'язаний не лише з визначенням стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку, але і з механізмом, який забезпечує ухвалення відповідних рішень (регуляторних актів) і їх реалізацію. Наявність такого механізму особливо є важливим в процесі взаємодії усіх суб'єктів регуляторної діяльності, який би дозволив регламентувати інформаційні відносини, що складаються між ними, і виступав би в ролі механізму інформаційних відносин у сфері регуляторної діяльності.

Висновки

Не зважаючи на розмаїття існуючих думок з державного регулювання, вважаємо, що саме підхід до державного регулювання як функції державного управління національним господарством дає підстави розглядати категорію «державне регулювання економіки» в ланцюзі взаємопов'язаних понять: «управління національною економікою» – «державне регулювання економіки» – «регуляторна діяльність» – «інформаційні відносини у сфері регуляторної діяльності» – «механізм інформаційних відносин у сфері регуляторної діяльності» – «регуляторний вплив».

Розглядаючи регуляторну діяльність як складову державного регулювання економіки в системі управління національним господарством, слід відзначити, що відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» регуляторна діяльність є діяльністю, спрямованою на підготовку, прийняття, відстеження результативності та перегляд регуляторних актів, яка здійснюється регуляторними органами, фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, територіальними громадами в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією України, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами [20].

Як бачимо, регуляторна діяльність являє собою складний процес, у якому може бути задіяне значне коло суб'єктів з різними правовими повноваженнями та механізм взаємодії яких не врегульовано. На практиці це призводить до прийняття недосконалих, доволі часто непотрібних, а значить і не придатних до реалізації, з невизначеними конкретними наслідками, у тому числі й економічного характеру, регуляторних актів.

Слід зазначити, що на прийняття таких регуляторних актів та їх прагнення до впровадження витрачаються марно значні державні кошти. Підвищення якості регуляторної діяльності, а разом з нею і регуляторних актів, зменшить такі витрати, що буде прямим підтвердженням підвищення ефективності регуляторної діяльності і зменшенням негативного впливу недосконалих регуляторних актів на економіку країни та зменшенням витрат в системі управління економікою та національним господарством у цілому.

У зв'язку з цим перспектива подальших наукових досліджень полягає у розробці комплексного підходу до формування в Україні механізму інформаційних відносин у сфері регуляторної діяльності.

Список літератури:

1. Словники і енциклопедії на Академіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/25611.
2. Государственное регулирование национальной экономики [Текст] / Н.Б. Антонова, О.Б. Хорошко. – Мн.: Акад. упр. при Президенте Респ. Беларусь, 2009. – 253 с.

3. Оганян Г.А. Політична економія [Текст]: Навч. посіб. / Г. А. Оганян, В. О. Паламарчук, А. П. Румянцев та ін.; За заг. ред. Г. А. Оганяна. – К.: МАУП, 2003. – 520 с.
4. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе / М. Блауг. – М.: Дело. – 1994. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Econom/blaug.
5. Кириленко В. В. Історія економічних вчень / В. В.Кириленко, О. М.Стрішенець, М. М.Фаріон та ін., Економічна думка, 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/134.html>.
6. Сміт А. Добробут нації: Дослідження про природу та причини багатства нації [Текст] / А. Сміт – К.: Port-Royal, 2001. – С.427-444.
7. Сэй Ж.-Б. Трактат по политической экономии [Текст] / Ж.-Б. Сэй. – М.: Дело, 2000. – 232 с.
8. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег [Текст] / Дж. М. Кейнс. – М.: Прогресс, 1978. – 512 с.
9. Дубішев В. П. Досвід провідних країн світу у сфері здійснення державної регуляторної політики / В. П. Дубішев. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>.
10. Самуэльсон П. Экономика [Текст] / П. Самуэльсон: В 2 т.: Пер. с англ. – М.: Алгон, 1994. – Т. 1. – 333 с.
11. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки [Текст]: Навч. посіб. / Л. І. Дідківська, Л. С. Головка. – К.: Знання, 2010. – 213 с.
12. Нижник Н. Р. Системний підхід в організації державного управління [Текст]: Навч. посіб. / Н. Р. Нижник, О. А. Машков; За заг. ред. Н. Р. Нижник. – К.: УАДУ, 1998. – 160 с.
13. Державне управління в Україні: централізація та децентралізація [Текст]: Монографія / Кол. авт.; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К.: УАДУ при Президентові України, 2007. – 448 с.
14. Бакуменко В. Д. Методологія державного управління: проблеми становлення та подальшого розвитку [Текст] / В. Д. Бакуменко, В. М. Князев, Ю. П. Сурмін // Вісник УАДУ. – 2003. – №2. – С. 18-20.
15. Муниципальное управление и поддержка предпринимательства [Текст] / Под ред. В. П. Белянского, А. Г. Воронина, Б. Т. Пономаренко; Академия менеджмента и рынка. – М.: Логос, 2011. – 362 с.
16. Нагребельний В. П. Державне регулювання [Текст] / В. П. Нагребельний, М. В. Оніщук // Юридична енциклопедія: В 6 т. / Ін-т держ. і справи ім. В. М. Корецького НАН України; Ред. Ю.С. Шемшученко. – К.: Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1999. – Т. 2. – С. 118-119.
17. Сучасний економічний словник / Яндекс-Енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://encycl.yandex.ru>.
18. Великий економічний словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.w3.org>.
19. Колупаєва І. В. Державна регуляторна політика: сутність та принципи формування [Текст] / І. В. Колупаєва // Проблеми економіки. – 2013. – №4. – С. 99-107.
20. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності – Закон України від 11 вересня 2003 року №1160-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.

Надано до редакційної колегії 12.02.2015
Вдовиченко Лариса Юріївна/ Larysa Y. Vdovychenko